

в резултат от Международния младежки арт фестивал „Река на толерантността“ I и II част, инициатор и организатор на който е Националният дарителски фонд „13 века България“.

Идеята на проекта „Река на толерантността“ е да достигне до различни творчески групи от млади художници, фотографи от балкански и европейски държави, като им се предостави възможност да се запознаят

на живо с културно-историческото наследство на страната ни и да дадат израз на своите усещания чрез изкуството.

Проектът „Река на толерантността“ събира млади творци и чрез техните артистични възгледи създава една нова, цялостна картина на ценностите в нашия съвременен свят. В рамките на фестивала се организира уъркшоп, който се представя и провежда от известни

художници и преподаватели от различни български университети. Участниците придобиват повече опит, умения и знания чрез неформалното образование. Темата е представяне на различните религии през призмата на изкуството и е в две части – създаване на художествени творби и създаване на фотографии от участниците.

Мария Захариева

Книги за българската общност и българо-чешките отношения

Доц. Владимир Пенчев

В рамките на V фестивал „Аз съм българче“ в конферентната зала на Дома на националните общности бяха представени книгите „По серпентините на себепознанието и опознаването на другостта“ на доц. Владимир Пенчев, „Модели на интеграция на българите в Средна Европа“ на Снежана Йовева-Димитрова и „Българите в Чехия“ – културни характеристики, имиграционен процес и социална интеграция в настоящето“ на Румяна Георгиева.

Доц. Владимир Пенчев представи книгите на Снежана Йовева и Румяна Георгиева. Той каза, че „Модели на интеграция на българите в Средна Европа“ е един труд, изграден върху

изследвания на авторката в по-големи проекти сред българската общност в Австрия и Словакия. Според него теоретичните модели, върху които се спира Снежана Йовева-Димитрова, са приложими и на чешка територия. „Едно от значимите ѝ постижения е директният поглед върху политиките на съответните държави и практическите им действия с оглед на привличане или непривличане на емигранти от други страни“, каза доц. Пенчев.

Той запозна слушателите и с книгата на Румяна Георгиева, „Българите в Чехия“ – културни характеристики, имиграционен процес и социална интеграция в настоящето“, като под-

черта, че първата ѝ глава е посветена също на държавните политики, но в Чешката република. „Това, което отличава изследването на Румяна Георгиева е, че има специална глава, посветена на българската общност. Със средствата на научното изследване авторката изгражда картината на идентичността на българската общност в Чехия. Тя изследва параметрите на изява на българската идентичност в чешка среда“.

Доц. Пенчев се спря и на термина „българска общност“, който все повече се употребява в подобни изследвания. „Докато преди десетина години се говореше за колонии, днес в българската научна действителност все повече се използва терминът „българска общност“, който до голяма степен влезе и в езика на институциите“, констатира той.

Според него „двете книги си приличат и по използваните подходи – и двете авторки са се насочили към един модел на научни изследвания, който се нарича теренна работа. Онова, върху което разсъждават и представят като визия, се базира на ивтервьюта, разговори с представители на съот-

ветните общности и на наблюдения. Във втората част на книгата си Снежана Йовева-Димитрова дава думата на представителите на българската

общност от Словакия и Австрия да говорят и да разказват за живота и проблемите си. В книгата на Румяна Георгиева преобладават авторовите интерпретации, защитени с думите на представители на общността“, обобщи той.

Снежана Йовева-Димитрова изрази своето удовлетворение, че в програмата умело са съчетани две книги, които са свързани с моделите на интеграция и на интеграционните политики в Средна Европа. „Все повече през последните години говорим за общности. Това се дължи на академичните звена, които реализират успешно международни изследователски проекти, посветени на българската общност в чужбина и по този начин институциите започнаха да чувстват, че е важно, да знаят какви са спецификите на общностите.

Благодарение на тази добра приемственост, започнаха да се правят политики. Обърна се внимание върху това да има подкрепа от българската

държава, когато става въпрос за запазване на езика и на идентичността. Радвам се, че тук са колеги от Министерството на образованието, които ще споделят с нас важността на националната програма „Български език зад граница“, каза авторката.

Снежана Йовева Димитрова и Румяна Георгиева

Тя сподели, че е участвала в два международни проекта, посветени на българите в Австрия и Словакия, но че не е бил правен съпоставителен анализ, посветен на това как българите търсят и измерват себе си чрез другите. И тъй като моделите на интеграция предполагат друг тип поглед, тя е решила да направи съпоставително изследване, което е винаги по-предизвикателно и по-трудно. „Книгата ми е диалогична, защото съм отделила достатъчно внимание на думите на хората, на тяхната специфична интерференция – и езикова, и културна“, завърши авторката. Румана Георгиева каза, че в книгата си разглежда и интерпретира изповедите на своите респонденти и разглежда процесите на интеграцията, които са свързани със самоидентификацията на двете идентичности – българска и чешка. Те според нея са опорна точка на нейната интерпретация, като „тази взаимна идентификация между двете културни идентичности не е разглеждана като някаква тривиална корелация (ниевие), а като казус, в чийто контекст се извършват адаптационни и интеграционни процеси. В тях първо място заема проблемът за идентичността и за нейната флексибилност в интеграционния процес“. Авторката подчерта, че е обърнала специално внимание върху мотивацията на респондентите, тяхното желание

за интеграция, тяхната отвореност, лоялност и воля за изграждане на собствена интеграционна стратегия, за да оцелеят в тази чуждоезична среда“. Книгата „По серпентините на себепознанието и опознаването на другостта“ на доц. д-р Владимир Пенчев представи доц. Марек Якоубек. Той каза, че книгата е продукт на диалога, който двамата с Владимир Пенчев водят от години и е резултат от 30-годишни изследвания, посветени на общностите в чужда езиковата среда. – българите в Чехия и Словакия и чехите и словаците в България. „Обърнете внимание на заглавието „По серпентините на себепознанието и опознаването на другостта“. Това заглавие, а оттам и цялата книга, биха могли да се разглеждат като упътване, като инструкция, която ни внушава, че за да опознаем самите себе си, трябва да опознаем и другите. Владимир Пенчев успя да ме убеди, че ние, чехите, най-добре опознаваме себе си чрез българите. И българите могат да се опознаят чрез чехите. Обръщам внимание на думата серпентини, която не е еднозначна. Надявам се, че ще прочетете книгата и научавайки съдържанието ѝ, ще опознаете и самите себе си“, заключи Марек Якоубек.

Мария Захариева